

De Gooische Moordenaar

Chris Leenders

De Stoomtramweg Bussum-Huizen

Op 16 februari 1883 werd de Stoomtramweg Bussum-Huizen N.V. opgericht. Het traject liep van station Naarden-Bussum via Naarden naar Huizen. Vanaf het station ging het via de Comeniuslaan linksaf de Lambertus Hortensiuslaan op, de Rijksweg over en dan via de Thierensweg en de Galgebrug naar de Chemische fabriek Naarden Chefana om via een bochtig traject de halte Drafna te bereiken en uiteindelijk via de Flevolaan in Huizen te belanden (zie ook de fietstocht langs dit traject elders in dit nummer). Er werd reclame gemaakt door allerlei kleine boekjes uit te geven met wandelingen en andere toeristische tips. Een zo'n titel luidde: *Door het Gooi met de tram en verder te voet*. Die wandelingen gingen bijvoorbeeld door villapark het Spiegel, langs de toenmalige renbaan Cruysbergen en vervolgens naar 's Graveland, om via het Spanderswoud weer terug te keren naar Bussum. Aan de andere kant van Bussum ging men naar de bekende pleisterplaatsen Jan Tabak of de Gooische Boer, om door de prachtige 'Crailoosche bosschen' te wandelen, de modelboerderij Oud Bussem te bezoeken of naar de uitspanning Oud Valkeveen om van de Zuiderzee te genieten. Behalve passagiers werd er ook veel vracht vervoerd.

De Sik steekt Rijksweg A1 over, 1956

De Sik

De bocht in de weg van de Comeniuslaan en de Lambertus Hortensiuslaan op de grens van Naarden en Bussum was berucht! Die bocht moest je als machinist niet te snel nemen want dan liep de complete tram uit de rails. In 1895 kwamen de locomotief en drie wagons op de weg terecht, waarbij een wagon diverse bomen ontwortelde en

aan de andere kant van de weg in de vaart terecht kwam. Toen in 1930 Van Gend & Loos het goederenvervoer op de lijn ging verzorgen, kwam het vervoer vanuit Huizen in een stroomversnelling. De Chemische fabriek Naarden verzond veel glycerine en smaak- en reukstoffen, Kuhn & Co. te Drafna verstuurde onder andere suikerbietzaad en verder werd er kolen en grind aangevoerd. Vanuit Huizen zelf werd kaas en vee aangevoerd, en natuurlijk gerookte vis, visconserven en verse vis. Dit alles werd dan via het station Naarden-Bussum naar alle windstreken gedistribueerd. Toen in oktober 1947 het personenvervoer per tram werd gestaakt, ging het vrachtvervoer gewoon door. Vanaf 1949 maakte het goederenvervoer gebruik van kleine diesellocomotieven van het type Sik van de NS. Op 31 juli 1958 reed de Sik zijn laatste rit. Johan Gotlieb Wurster dichtte bij die gelegenheid:

*De Gooische moordenaar zal niemand
meer belagen.
Met onze Sik verdween de laatste telg
van het geslacht.
Gehoond, verguisd, kwam hij aan
't einde van zijn dagen,
Dag, trouwe Sik, hij is niet meer,
hij ruste zacht.*

Gooische Stoomtram, ongeluk met auto op de hoek Rijksweg A1 en de Brediusweg, 1928

De Gooische Tram, alias de Gooische Moordenaar

Vanaf het begin van de Gooische Tram tot aan het einde in 1947 werd het hele tracé van de Gooische gekenmerkt door vele ongelukken. In de 66 jaar dat de Gooische reed vielen er tenminste 117 dodelijke slachtoffers te betreuren, om nog maar niet te spreken van de gewonden. Tal van factoren droegen hieraan bij. Soms was het gewoon pech, soms ging het om een inschattingfout en soms kwam het doordat de tram niet van zijn (stoom)fluit gebruik mocht maken: in de provincie Noord-Holland mocht men geen fluit gebruiken op de openbare weg; wel een bel, maar die hoorde je pas als het al te laat was. De tram reed niet hard, op lange stukken 30 en in stedelijke gebieden 20 kilometer per uur. Bovendien was het streng verboden om je, al dan niet in het donker, op de trambaan te bevinden. Toch gebeurde dat vaak, waar-

door ook veel ongelukken ontstonden. Zo kreeg de Gooische Tram in de plaatselijke en landelijke pers haar bijnaam: de Gooische Moordenaar. In het boek *In het spoor van de Gooische tram* beschrijft dhr. G.L. (Bep) De Boer in ruim 300 pagina's in chronologische volgorde veel van die ongelukken (zie ook de rubriek Bussumse Boeken, elders in dit nummer). Een aanrader voor wie een sterke maag heeft!

Foto's: coll. auteur

Diesellocomotief Sik van Werkspoor

